

Dr hab. Elżbieta Napora prof. UJD
Katedra Psychologii
Uniwersytet Jana Długosza
w Częstochowie

Częstochowa, 18 grudnia 2024 r.

**Ocena osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowego, dydaktycznego
i organizacyjnego**

Pani dr Magdaleny Chęć

**dokonana w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia**

1. Informacje o Kandydatce

Pani doktor Magdalena Chęć ukończyła studia psychologiczne na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego w roku 2001. W roku 2010, na podstawie dysertacji doktorskiej pt. *Style funkcjonowania społeczno – emocjonalnego młodzieży identyfikującej się z subkulturą Emo*, uzyskała stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii nadany przez Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. W międzyczasie w 2004 roku, ukończyła pedagogiczne Studia Podyplomowe w Instytucie Ekonomii i Zarządzania Politechniki Szczecińskiej. Od momentu ukończenia studiów do dnia dzisiejszego, jest zatrudniona zarówno w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej jak i w Centrum Medycznym w Szczecinie. W przeszłości była także wykładowcą w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, Wyższej Szkole Pedagogicznej TWP w Warszawie, w Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu w Szczecinie, w liceum ogólnokształcącym oraz w ZOZ MSWiA na Dziennym Oddziale Psychiatrycznym w Szczecinie. Ma wieloletnie doświadczenie w pracy dydaktycznej i naukowej, legitymując się również zawodowym doświadczeniem praktycznym. Pracę na uczelni wyższej,

w Uniwersytecie Szczecińskim, Pani doktor rozpoczęła w roku 2011. Z tą Uczelnią jest związana do dnia dzisiejszego, aktualnie jest zatrudniona na stanowisku adiunkta. Głównym obszarem zainteresowań badawczych stanowi problematyka społeczno – emocjonalna i zaburzenia psychiczne u młodzieży z uwzględnieniem diagnozowania, udzielania konsultacji i psychologicznego wsparcia nastolatkom i ich rodzinom.

2. Ocena osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie psychologia w oparciu o art.16 ust. 2 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w dziedzinie sztuki (z dnia 14.03.2003 z późniejszymi zmianami z dnia 18.03.2011 i 1.09.2011), dr Magdalena Chęć wskazała monografię *Zachowania ryzykowne i problemowe młodzieży. Uwarunkowania psychospołeczne i rola aktywności wolnoczasowej* wydaną w roku 2020 w Warszawie przez Wydawnictwo Difin. Publikacja obejmuje 610 stron. W procesie wydawniczym recenzentami monografii były prof. dr hab. n. med. Małgorzata Janas – Kozik ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz dr hab. n. med. Maryla Malewicz – Sawicka prof. APS. Na rewersie strony tytułowej podkreślono, iż monografia obejmuje zagadnienia szeroko rozumianej psychopatologii rozwojowej okresu dorastania.

Autorka w oryginalny sposób prezentuje obszerny wachlarz przyczyn i związków czynników psychospołecznych z zachowaniami ryzykownymi i problemowymi młodzieży przy uwzględnieniu w tych relacjach, pośredniczącego działania aktywności wolnoczasowej nastolatków, zwłaszcza ich udział w zajęciach dodatkowych i dowolnych. Zainteresowania badawcze Autorki są konsekwentnie związane z poszukiwaniem związków zachodzących pomiędzy czynnikami rodzinnymi, rówieśniczymi i temperamentalnymi, a przejawianymi zachowaniami problemowymi i ryzykownymi u młodzieży w okresie 13–16 lat, co wykazuje w punkcie V.2. Autoreferatu (s. 18). Zrealizowany projekt badawczy wpisuje się w ważny nurt psychologii z zakresu podstaw zachowania, podejmując problem znaczenia genetycznie uwarunkowanych cech temperamentalnych, pełniących rolę czynników pośredniczących pomiędzy genami a zachowaniem. Jest

próbą określenia zakresu wspólnego oddziaływania wymienionych grup czynników. Podjęte zagadnienie interakcji zachowań problemowych i ryzykownych, temperamentu, relacji rodzinnych i rówieśniczych oraz aktywności wolonoczasowej stanowi brakujące ogniwo łączące zmienne psychologiczne, opisujące funkcjonowanie społeczne oraz zachowania problemowe i ryzykowne młodzieży w kontekście aktywności wolnoczasowej. Podjęta kwestia stanowi w psychologii behawioralnej i psychopatologii klinicznej jeden z ważniejszych obszarów zainteresowań. Dlatego też należy pozytywnie ocenić podejmowanie przez Autorkę tematów związanych z nastoletnią młodzieżą, specyfiką jej funkcjonowania, a także nowymi jawiącymi się zagrożeniami behawioralnymi nie tylko cyfrowymi. Zarówno statystyki, jak i praca kliniczna psychologów wyraźnie ujawniają, że narasta liczba młodzieży, która przejawia szeroki wachlarz zachowań ryzykownych i problemowych, co istotnie wpływa na zmianę funkcjonowania oraz modyfikuje związki nie tylko rodzinne ale przede wszystkim rówieśnicze. Ocena ta jest tym bardziej pozytywna, że rzadko na co zwraca uwagę Kandydatka, tematyka ta jest przez badaczy dyscypliny podejmowana, a problem ma duże znaczenie indywidualne i społeczne. Przedłożona w przewodzie habilitacyjnym książka zawiera wiele ważnych wątków, w głównej mierze podnosi i omawia behawioralny obszar rozwoju nastolatka (s. 50), który zachodzi w obszarze rozwoju fizycznego, poznawczego, społecznego i emocjonalnego.

Analizę przedłożonej do oceny monografii rozpocznę od tytułu, który został ogólnie, choć poprawnie sformułowany dając informację czego możemy się spodziewać, i o czym będzie w niej mowa. Z treści dowiadujemy się, że zawartość dotyczy dwóch zasadniczych zagadnień, zachowań ryzykownych i problemowych młodzieży oraz czynników psychospołecznych i zajęć dowolnych jak i dodatkowych, realizowanych przez nastoletnią młodzież, których pomiaru dokonano przy pomocy Kwestionariusza temperamentu we wczesnej adolescencji w wersji zrewidowanej; Kwestionariusza *Klasa wobec mnie i Ja wobec klasy*; Skali Oceny Rodziny; Kwestionariusza Youth Self-Report oraz autorskiej rozbudowanej ankiety składającej się z pięciu członów.

Całość monografii zawiera dwie obszerne części: teoretyczną i empiryczną. Pierwsza część teoretyczna podzielona na trzy prawie proporcjonalne rozdziały,

obejmuje 192 strony tekstu. Przedstawione w tej części, zagadnienia zostały wybrane adekwatnie do przyjętego modelu empirycznego, omawiając wielopłaszczyznowo rozwój nastolatka poprzez opis stadium dorastania. Przechodząc do szczegółów zawartych w monografii daje się zauważyć, iż Autorka szeroko prezentuje rozwój nastolatka odnosząc go do kwestii społecznych, m.in. identyfikacji z rolami społecznymi rodziców. Podnosi kwestię trudności związanych z zacieraniem się granic dotyczących na przykład, stereotypowego podziału tych ról. Ta część książki uświadamia, że nie tylko uzależnienia od używek, w tym substancji psychoaktywnych, ale również szeroko są obecne uzależnienia behawioralne/dysfunkcyjne takie jak, od Internetu, cyfrowe stanowiące istotne zagrożenia dla rozwoju młodzieży. W sposób interesujący łączy kwestie rozwoju emocji z rozwojem sumienia, to już rzadkość w pracach psychologicznych (podkreślam). Część teoretyczną Autorka rozpoczyna od wyjaśnienia pojęcia adolescencja przechodząc do ilustracji koncepcji rozwoju młodego człowieka, uzupełniając teorie rozwoju o ukryte zmienne nazywając je „5C” (s. 25, s. 26). W kolejnym rozdziale, *Konteksty rozwoju młodzieży w okresie dorastania* wskazuje, że to zagadnienie zostanie omówione za pomocą kilku perspektyw. Tytuł podrozdziału sugeruje, iż będzie dotyczył tylko szeroko pojętego temperamentu, opartego o koncepcję M. Rothbart (m. in., 2007), to jednak jest bardzo obszernie poświęcony temperamentowi, ujmowanemu w sposób akademicki a jego prezentacja przypomina formę skryptu dla studentów. Autorka w tej zawartości monografii rozwija zarówno zagadnienia dotyczące kontekstu społecznego, rodzinnego jak i rówieśniczego. Po czym, w kolejnym fragmencie ujmuje kwestię zajęć dodatkowych i dowolnych. Ta część niewątpliwie ważna dla badania opisowego w monografii, wydaje się być przedstawiona w sposób aż nadto szczegółowy, w którym gubi się myśl przewodnia całej pracy. Następny rozdział części teoretycznej, tj. *Wybrane problemy okresu dorastania*, w mojej ocenie, jest napisany spójniej, choć zabrakło nieco perspektywy negatywnej. Zarówno z literatury psychologicznej jak i badań klinicznych jasno wynika, że zajęcia dodatkowe, a zwłaszcza te dowolne często bywają kontynuacją zajęć z wcześniejszego okresu szkolnego ($M = 13,83$ badanych nastolatków, $SD = 0,86$). Potrafią też pełnić rolę destrukcyjną, negatywnie oddziałując na rozwój młodzieży we wczesnym stadium rozwoju, naruszając ich dobrostan poprzez

wymuszoną przez rodziców konieczność uczęszczania na tego rodzaju zajęcia, nastolatki aktywnie mogą uczestniczyć w konflikcie z rodzicem(-ami). Wydaje się, że w tym rozdziale warto było zaznaczyć obecność takich zjawisk, podkreślając koncentrację na wsparciu rodziców/dziadków i pozytywnym oddziaływaniu zajęć na dorastającego. Ten fragment monografii spostrzegam jako słabość. W ostatnim rozdziale części teoretycznej, *Wybrane problemy okresu dorastania* Autorka monografii zamieszcza przegląd kilkunastu teorii związanych z zachowaniami ryzykownymi zaś, analizę zachowań problemowych osadza na koncepcji rozwojowej M. Rothbart, uzupełniając omówienie zagadnienia o czynniki rówieśnicze i rodzinne.

Z punktu widzenia psychologii rodziny, psychologii wychowania i psychopatologii, interesującym jest oczekiwanie znaczenia zajęć wolnoczasowych w zapobieganiu zachowaniom problemowym i ryzykownym u młodzieży przy uwzględnieniu kontekstu czynników psychospołecznych. Oczekiwanie to mieści się w szerokiej perspektywie myślenia koncepcji bioekologicznej oraz wskazuje zrozumienie wieloczynnikowego profilu uwarunkowań stojącym za procesem powstawania zachowań problemowych i ryzykownych u adolescentów.

Przechodząc do części empirycznej monografii, Autorka na wstępie formułuje główny cel swojego badania. To jest „określenie pośredniczącej roli zajęć dodatkowych i dowolnych młodzieży w związkach czynników rodzinnych, rówieśniczych i temperamentalnych z zachowaniami problemowymi i ryzykownymi młodzieży w okresie dorastania” (s. 209). Dobór narzędzi badawczych, jak zwykle można szeroko dyskutować, proponować i zadziwiać się nad jego doborem. W mojej ocenie, dobór narzędzi jest poprawny i adekwatny. Kandydatka zastosowała zarówno te dostępne i obecne na rynku metody diagnozy psychologicznej oraz wykorzystwała autorską rozbudowaną ankietę dla ucznia. Docelowa liczebność grupy badanych osób jest w pełni zadawalająca ($N = 825$), z niewielką przewagą proporcji badanych chłopców (52,5%), w stosunku do dziewcząt (47,5%). Należy dostrzec wysiłek związany z pozyskaniem osób badanych, mieszczących się w dominującym okresie rozwojowym 13–14 r.ż. co teoretycznie stanowi wczesną fazę dojrzewania jednostki.

Najobszerniejszą częścią recenzowanej monografii jest rozdział *Wyniki badań własnych i dyskusja nad nimi* (od s. 242 do s. 486). Na stronach tego rozdziału, Kandydatka bardzo szczegółowo prezentuje otrzymane wyniki, przyjmując strategię kolejności problemów i hipotez badawczych. W przeprowadzonych analizach wykorzystano wielokrotną regresję logistyczną i wielokrotną regresję liniową. Po każdej obszernej prezentacji wyników Autorka podsumowuje osiągnięte efekty także w formie tabelarycznej, co jest ważne, ponieważ w ten sposób porządkuje uzyskane analizy, tym samym odpowiadając na sformułowany problem badawczy i ustosunkowując się do oczekiwania. Autorka osadza wyniki w kontekście światowych doniesień innych autorów, nie sięgając do opracowań rodzimych. Co nie oddaje obrazu, biorąc pod uwagę specyfikę społeczno – kulturową egzystowania polskich rodzin, środowiska szkolnego czy grupy rówieśniczej. Nasze środowisko społeczne (rodzinne, szkolne, rówieśnicze) jednak odmiennie funkcjonuje w porównaniu do środowisk poza granicami kraju. Brak usytuowania autorskich wyników w polu polskich opracowań, zdecydowanie poczytuję jako słabość tej pracy. W prezentowanym rozdziale, zawiera się bardzo uszczegółowione przedstawienie wyników, w którym Habilitantka rozróżnia na przykład, w obszarze czynników rówieśniczych dwanaście ich rodzajów (s. 402), siedem rodzajów w zakresie zajęć dowolnych, pięć w zakresie zajęć dodatkowych (s. 408). Do każdego rodzaju omawia uzyskane wyniki, razem czyni to głębię, choć nadmiar uszczegółowionych analiz można potraktować zarówno *in plus* jak i *in minus*. W pierwszym przypadku wydaje się, że Autorka chce pokazać zachodzące zależności precyzyjnie przyglądając się uzyskanym związkom i każdy z nich ilustrując efektami. W drugim, może to świadczyć o braku kompetencji syntetyzowania czynników, tworząc z ich ogólniejsze kategorie. Niektóre z uzyskanych wyników są ciekawe, na przykład wynik o braku związku pomiędzy zmienną jakości komunikacji w rodzinie, a aktywnością wolnoczasową młodzieży. Pokazuje nam, że zakres, intensywność porozumiewania się w systemie rodzinnym w istotny sposób nie wpływa na podejmowanie, zarówno dowolnej jak i dodatkowej aktywności przez młodzież. W mojej ocenie zaprezentowany rozdz. 5.8. (od s. 430 do s. 485) jest najbardziej znaczącą częścią monografii. Na poszczególnych stronach rozdziału zostały zademonstrowane zależności, m.in. uwzględniające rolę czytania jako mediatora pośredniczącego

dla relacji pomiędzy wyodrębnionymi czynnikami rówieśniczymi, a cechami jednostkowymi młodzieży. Wyniki wskazują na znaczenie zajęć dowolnych osłabiających występowanie zachowania dysfunkcyjnego u nastolatków, i są nośne aplikacyjnie. Ich przydatność może okazać się ważna zwłaszcza w obszarze diagnostycznym czy szkolno-wychowawczym.

W części empirycznej pracy Kandydatka podchodzi zbyt szczegółowo do wszystkich otrzymanych wyników. Fragmentami odnosi się wrażenie, o braku syntetycznego ujęcia o charakterze, który wskazywałby podstawowy mechanizm psychologiczny, a nie tylko prezentowanie efektów z bardzo licznych analiz zastosowanych w ramach pracy.

Podsumowując osiągnięcie warto zaznaczyć kilka kwestii:

- 1) podjęcie badanego zagadnienia o ważkim znaczeniu w dobie narastających uzależnień behawioralnych młodzieży we wczesnej fazie dorastania.
- 2) Zgromadzenie dość licznej grupy badanej młodzieży umożliwiającej prowadzenie analiz z podziałem na rodzaje potencjalnych uzależnień i skłonności nastolatków.
- 3) Uszczegółowione wnioski z analiz statystycznych, które na zakończenie każdej części analiz zostały podsumowane. To ważne, ponieważ rozliczność analiz oraz specyficzny charakter programu badawczego (zachowania ryzykowne, zachowania problemowe, czynniki rodzinne, czynniki rówieśnicze, cechy temperamentalne, aktywność wolonoczasowa: zajęcia dodatkowe, zajęcia dowolne) mogły spowodować końcowe wnioski niekomunikatywne.
- 4) Niedostatkiem pracy jest brak rozróżnienia analiz statystycznych biorąc pod uwagę płeć badanej młodzieży. W mojej ocenie wyniki mogły się okazać mocno zróżnicowane uwzględniając współczesną tendencję dziewcząt do przejawiania zachowań, które jeszcze jedną dekadę temu były przejawiane przez dorastających chłopców.
- 5) Niedosytem w tej pracy jest brak odniesienia się w dyskusji do wyników polskich badaczy, przyglądając się w optyce dostrzegania zmian zachodzących w nowych formach uzależnienia wynikających z zachowań destrukcyjnych.

Przedstawiona do oceny rozprawa nie jest wolna od uchybień, które można sprowadzić do kilkunastu kwestii przedstawionych poniżej.

Przede wszystkim, te dotyczące iż wyniki mieszają się doniesieniami teoretycznymi (np. s. 97, s. 98). W wielu miejscach mieszają się treści psychologiczne z biologicznymi (np. s. 164), co niejednokrotnie powoduje trudność w jednoznacznej ocenie zawartości merytorycznej książki. Habilitantka w wielu podrozdziałach zamieszcza wraz z prezentacją zagadnienia opisy narzędzi diagnozujących podejmowaną kwestię (s. 157 czy s. 181). Ponadto, zapowiada rozwinięcie niektórych zagadnień w kolejnych rozdziałach bez wskazania miejsca w którym wątek miałby się znaleźć, dotyczy stron: 20, 33, 48 i 49, 51, 72, 74, i inne. Ten fakt mocno utrudnia śledzenie i analizowanie wątków monografii. Ta maniera powtarza się na kilku innych stronach książki. Co więcej, w monografii przedstawionej w procedurze habilitacyjnej, zadziwia brak obecności znaczących tytułów dla psychologii rozwoju okresu dorastania, m.in. L. Bakiery (2010), *Czy dorastanie musi być trudne?* Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. Co więcej, Autorka nie sięga do klasycznych tytułów dotyczących nikotynizmu/narkomanii, na przykład opracowania: Cz. Cekiery, który większość swoich eksploracji empirycznych poświęcił temu zagadnieniu. Dla przykładu: *Ryzyko uzależnień*, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL, 2001 czy kolejny tytuł, *Psychoprophylaktyka uzależnień oraz terapia i resocjalizacja osób uzależnionych*, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL, 1998. Ponadto, w książce nie jest zachowana proporcja pomiędzy podrozdziałami, z których jedne są opracowane bardzo obszerne, inne skromniej – roz. 2.1.5 w stosunku do 2.1.6. Jednocześnie, co zadziwia recenzenta, zagadnienie dotyczące aktywności dowolnej młodzieży, Autorka prezentuje dopiero na s. 96 – choć to zasadnicza kwestia w projekcie badawczym. W mojej ocenie niektóre z prezentowanych treści są powtarzane w książce, co utrudnia śledzenie wywodu logicznego prowadzącego do założeń teoretycznych podjętego programu empirycznego. Dla przykładu: s. 188, gdzie Autorka monografii ponownie przytacza obszerne ujmowanie zachowań ryzykownych i problemowych (s. 199, s. 207). Pomiar zaburzeń behawioralnych pojawia się na wcześniejszych stronach książki i ponownie następuje powtórzenie na s. 174, na której Autorka ponownie powołuje się na T.M. Achenbacha. W książce daje się dostrzec wiele nieścisłości

redakcyjnych, które mogą prowadzić do używania bezzasadnego słów anglojęzycznych (jako przykład, s.181). Habilitantka w monografii posługuje się potocznymi określeniami typu *wyjęzona* kontrola (np. s. 68), kontrola to kontrola czy może być *wyjęzona*? Przechodząc do wykazu bibliograficznego przede wszystkim, niektóre publikacje powtarzają się dwukrotnie (s. 545). W niektórych ścieżkach bibliometrycznych występują skrócone zapisy nazwy czasopisma (s. 545) zamiast jego pełnego opisu identyfikacyjnego. A przy autorce M. Chęć (2020) brakuje uszczegółowionych danych o cytowanej publikacji.

Generalnie, Kandydatka prezentuje dużo materiału teoretycznego, rozlegle omawiając podjęte wielowątkowe zagadnienie w monografii. To powoduje, iż wybrzmiewa z całości słaba jego spójność, zwłaszcza w zawartości teoretycznej a przede wszystkim, w wymiarze rozlicznych typologii zaburzeń psychospołecznych młodzieży powołując się na doniesienia m.in. T. M. Achenbacha, D. H. Stotta. Z kolei same badania, ujmuje w sposób interdyscyplinarny odnosząc je zarówno do stanowiska pedagogicznego, socjologicznego jak i psychologicznego. Ten bardzo uszczegółowiony zarys teoretyczny podjętych badań, a każde z nich, dodatkowo jeszcze rozdrobnione naświetla znajomość realizowanego zagadnienia. Całość opracowania sugeruje, że doktor Magdalena Chęć opowiada się za stanowiskiem uwarunkowań problemowych upatrując je w predyspozycjach genetycznych, zwłaszcza w wielogenowych cechach, których konfiguracja predysponuje do powstawania określonych dysfunkcji czy zaburzeń (depresji, chorób afektywnych, zaburzeń odżywiania) zwłaszcza cechy temperamentalne jednostki (s. 185), moim zdaniem to zbyt duże uproszczenie zagadnienia.

3. Ocena innego dorobku towarzyszącego

Prezentując swój dorobek naukowy Autorka podzieliła go na dwa główne obszary badawcze. Pierwszy, dotyczy funkcjonowania emocjonalnego, poznawczego i psychospołecznego w różnych okresach życia osób z problemami psychologicznymi oraz zaburzeniami i chorobami psychicznymi. W tym obszarze, wyróżnia kilka szczegółowych zagadnień wokół których skupione są badania i są to: psychologiczne problemy młodzieży i młodych dorosłych, genetyczne uwarunkowania uzależnienia od alkoholu z

uwzględnieniem typologii alkoholizmu oraz kliniczne implikacje nowych kryteriów jego rozpoznania, psychospołeczne i poznawcze aspekty funkcjonowania osób chorych na schizofrenię, obraz psychospołeczny osób chorych na SM i ich rodzin, uwarunkowania problemów osób dorosłych w relacjach społecznych. Dorobek zgromadzony po doktoracie w tym obszarze, obejmuje 22 prace opublikowane na przestrzeni 2008–2020 w formie 9 artykułów naukowych w czasopismach z Impact Factorem (IF), 7 tekstów w czasopismach bez IF oraz 3 artykuły w czasopismach ujętych przez MNiSW na liście i 3 rozdziały w monografii pod redakcją. Poza nielicznymi tekstami, Kandydatka wykazuje wieloautorskie opracowanie swoich prac. Pani Doktor w 6 artykułach jest pierwszym autorem. Uzyskane wyniki z badań zaprezentowała podczas 63 konferencji, kongresów, zjazdach, sympozjach oraz we współautorstwie czynnie uczestniczyła w formie popularyzacji nauki na przykład, *Dni Psychiatryczne*. Ta ostatnia forma pokazuje zainteresowanie Kandydatki aplikacyjnym charakterem prowadzonych badań i motywację dzielenia się wiedzą z osobami zciekawionymi dyscypliną psychologia. W prezentacjach konferencyjnych 12 razy była pierwszym autorem. Przewidywany dorobek z tego okresu sugeruje motywację podejmowania tematów trudnych i ważnych społecznie z możliwością aplikowania wyników do praktyki zawodowej.

Drugi obszar badawczy dotyczący zagadnień psychospołecznych powiązanych z rozwojem technologicznym XXI wieku, zawiera następujące zakresy tematyczne: rolę emocji w podejmowaniu decyzji oraz pomoc psychologiczna on-line. Podejmowana działalność naukowa jest skromniejsza w porównaniu do wcześniejszego obszaru badawczego, choć wyniki równie istotne dla prezentowanej dyscypliny. Celem podejmowanej aktywności naukowej w tym zakresie, była analiza wyników i dokonywanie porównań badań z dziedziny psychologii ekonomicznej i neuropsychologii, co pogłębiło zrozumienie ekonomicznej teorii procesu decyzyjnego. W ramach prac zespołowych opracowano wersję skali postaw wobec pomocy psychologicznej on-line dla osób zdrowych i pacjentów. Efekty prowadzonej współpracy naukowej zostały opublikowane w 5 artykułach naukowych, 2 rozdziałach w książkach, 3 tekstów w czasopismach oraz zaprezentowane na 21 konferencjach oraz kongresach. W ostatnich latach pracy naukowej zasadniczym obszarem badawczym było znalezienie uwarunkowań zachowań pro-

blemowych i ryzykownych młodzieży, z uwzględnieniem znaczenia zajęć wolnoczasowych (dodatkowych i dowolnych). Wyniki z badań pilotażowych zilustrowały, że dorastający chłopcy byli bardziej niedostosowani społecznie w klasie szkolnej w porównaniu do dziewcząt. Zilustrowały także związek cech temperamentu młodzieży z nieprzystosowaniem społecznym w klasie, choć nie wykazała ich, w przypadku analizy struktury rodziny z funkcjonowaniem szkolnym. Wyniki prezentowała w formie kilkunastu publikacji naukowych oraz wystąpień konferencyjnych.

Odnosząc się do pozostałej działalności naukowej – w obszarze projektów, Pani Magdalena Chęć w 2011 i 2018 r. była wykonawcą grantu Iuventus Plus finansowanego przez MNiSW. Posiada również doświadczenia w realizacji projektów empirycznych, na które uzyskała w drodze procedury konkursowej, grant z NCN MINIATURA oraz OPUS. Rezultatem pracy w projektach były trzy wieloautorskie publikacje (w dwóch artykułach Kandydatka jest pierwszym autorem) oraz dwie prezentacje na zagranicznym kongresie naukowym. Habilitantka ma doświadczenia w pracy zespołowej, prowadząc krajowe oraz we współpracy z zagranicznymi naukowcami projekty empiryczne, jak również wielokrotnie będąc członkiem prac zespołowych. Prace zespołowe finansowane głównie są ze środków na badania statutowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Wykazuje również udział w krótkich wyjazdach naukowych (2011 – 2013) do Katedry Psychiatrii i Psychoterapii Uniwersytetu Medycznego w Wiedniu sfinalizowane 2 współautorskimi publikacjami naukowymi.

Występowała także jako promotor pomocniczy w trzech zakończonych przewodach doktorskich w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauk o zdrowiu. Uczestniczyła w krajowych i międzynarodowych zespołach badawczych pracującymi nad zagadnieniami psychologicznymi.

Warto także wskazać członkostwo i przynależność do polskich towarzystw naukowych oraz stowarzyszenia z siedzibą poza granicami kraju. Informacje naukometryczne o rozpoznawalności dorobku Kandydatki, zgodnie z informacją zawartą w Autoreferacie wynoszą, IF jako pierwszy autor – 5,635; Indeks Hircha zarówno w bazie Web of Science jak i Scopus wynosi po 3; liczba cytowań według Google Scholar 104.

Łączny współczynnik oddziaływania wpływu wszystkich zgromadzonych publikacji naukowych wynosi IF: 10,816. Suma punktów MNiSW: 590.

4. Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę

Pani Doktor jest osobą aktywną w obszarze dydaktycznym. Pełniła funkcję promotora prac magisterskich, promotora pomocniczego prac doktorskich. Objęła opieką merytoryczną, od 2017 roku, Międzyuczelniane Koło Psychologii Klinicznej *Psyche* w macierzystej uczelni we współpracy z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym. Kandydatka włącza studentów w projekty badawcze i publikacje, a podopieczni otrzymują nagrody za wystąpienia na konferencjach adresowanych do młodych naukowców. Sama była nagrodzona przez Rektora US za osiągnięcia dydaktyczne. Doktor Magdalena Chęć odbyła tygodniowy staż edukacyjno – naukowy, podczas którego przedstawiła wykłady dla społeczności akademickiej Uniwersytetu Narodowego w Odessie.

Warto podkreślić, zaangażowanie w pracę na rzecz rozwoju kierunku psychologia na Uniwersytecie Szczecińskim (US), w prace KZJK, Rady Wydziału, Rady Naukowej Instytutu Psychologii US. Należy zaznaczyć aktywność dr Magdaleny Chęć w organizację życia akademickiego. Znajduje to wyraz w jej pięciokrotnym członkostwie w komitecie naukowym konferencji oraz dwukrotnym przewodniczeniu komitetom naukowym konferencji studenckich. W wymianę myśli naukowej, którą realizuje za pośrednictwem pisanie recenzji. Do działalności z pogranicza dydaktyki i popularyzacji zaliczyć należy także liczne prace poświęcone przekazowi aktualnej wiedzy psychologicznej praktykom. Znajduje to odzwierciedlenie między innymi, w zajęciach na studiach podyplomowych, w pracach szkoleniowych rady pedagogicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej, przygotowaniu ekspertyzy na zlecenie biura senatora RP, pracach na rzecz opracowania koncepcji funkcjonowania poradnictwa zawodowego dla uczniów czy udziale w dyskusji podczas konferencji regionalnej. W aktywnym udziale w popularyzacji osiągnięć naukowych poprzez angażowanie się w przedsięwzięcia mające na celu upowszechnianie nauki i doskonalenie społeczeństwa drogą podnoszenia wiedzy psychologicznej.

Nie mniej ważna jest współpraca z otoczeniem społeczno – gospodarczym w ramach której Pani doktor wykazała się złożoną aktywnością na rzecz środowiska, m.in. przygotowując ekspertyzę psychologiczną, prowadząc indywidualne konsultacje i wykłady dla rodziców szkół podstawowych i ponadpodstawowych czy popularyzując wiedzę psychologiczną na portalu internetowym.

5. Konkluzja

Stopień doktora habilitowanego stanowi uznanie samodzielności naukowej badacza. Oznacza też możliwość prowadzenia zespołów oraz indywidualnych, zaawansowanych prac młodszych kolegów (doktorantów). Nadanie tego stopnia wymaga zatem dojrzałości i oceny samodzielności. Analiza dokonań naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzacyjnych nauki Pani dr Magdaleny Chęć pokazuje, że posiada ona wyraźnie nakreślony obszar badawczy, który konsekwentnie realizuje. Posiada warsztat metodologiczny, który uzasadnia nadanie stopnia. W przedstawionym dorobku do zapiniowania doceniam podjęcie i eksplorację zagadnienia z perspektywy psychologicznej jak również podejmowaną aktywność na rzecz środowiska społecznego. W mojej ocenie przedstawiony dorobek osiąga poziom merytoryczny, nowatorski, który świadczy o gotowości do podejmowania obowiązków samodzielnego pracownika nauki.

Całość dokonań spełnia oczekiwania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 roku w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. 195 poz. 1165) i stanowią uzasadnienie do nadania stopnia doktora habilitowanego.

Zatem, przychyliam się do wniosku dr Magdaleny Chęć o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

